

Benutting binnen grenzen en traceerbaarheid

ESF vervangt Duurzaam Paling Fonds

Het Duurzaam Paling Fonds wordt Europees en krijgt een andere naam: European Stewardship Fund.

“We hopen dat zoveel mogelijk verkooppunten de nieuwe licentie aanvragen, om de herkenbaarheid zo groot mogelijk te maken”, vertelt Alex Koelwijn.

Vissers zetten paling uit.

Alex Koelewijn (r) Steedssteebij een uitzetting van paling.

“Dupan werd in 2010 opgericht door ondernemers in de palingsector die de paling boven hun eigen belang stellen. Het fonds heeft in de afgelopen zes jaar sterk bijgedragen aan meer paling in de natuur en uitgebreider wetenschappelijk onderzoek.” Aan het woord is Alex Koelewijn, voorzitter van Dupan. “Wat betreft glasaal gaat dat om 30 miljoen stuks bovenop de natuurlijke intrek. Ons project “Paling over de Dijk” heeft 30.000 volwassen palingen veilig en onbeschadigd op weg naar hun voortplantingsgebied geholpen. Die kunnen op hun beurt zorgen voor honderden miljoenen nakomelingen.”

Duurzaam Paling Fonds

“De Nederlandse aanpak trok de aandacht van landen om ons heen”, vertelt Koelewijn. “Daar zag men: die Nederlanders steken zelf de handen uit de mouwen en nemen hun verantwoordelijkheid. Vervolgens werd Dupan uitgenodigd voor presentaties in Duitsland. De samenwerking die daaruit voortvloeide, leidde uiteindelijk tot de oprichting van de Eel Stewardship Association.”

Uitgangspunt van Eel Stewardship Association is rentmeesterschap, aldus Koelewijn. “Belangrijk is dat de paling die wij hier eten een legale oorsprong heeft, dat de benutting binnen de grenzen van de natuur blijft en hij volledig

traceerbaar is.” Om dat rentmeesterschap concreet te maken besloten de samenwerkende partners binnen ESA te komen tot een gezamenlijk Europees label: het Eel Stewardship Fund (ESF). Het nieuwe logo zal eind 2017 het blauwe Duurzaam Paling Fonds logo geheel vervangen hebben.

Traceerbaarheid is essentieel, concludeert Koelewijn. “Herkenbaarheid voor de consument

is daar een belangrijk onderdeel van. Vandaar dat wij licenties uitgeven met het doel, dat in 2018 ESF overal zichtbaar is op de plaats van verkoop.”

Koelewijn vervolgt: “Serieuze bedrijven zullen het logo zichtbaar gebruiken en daarmee bijdragen aan de bescherming van de paling. Ook in Nederland is het probleem van illegale handel en stroperij groot. Verkopers van dergelijke paling denken alleen aan winst op korte termijn en niet hoe de palingstand verbeterd kan worden. Het is dus van groot belang dat iedere serieuze palingverkoper zich kenbaar maakt met het ESF-logo.” Stroperij en illegale handel zijn op twee

manieren nadelig voor de aalstand, stelt Koelewijn. “Het is diefstal en daarnaast kloppen de wetenschappelijke gegevens niet meer, waardoor er geen zicht meer is op de werkelijke hoeveelheid paling.”

Een gezamenlijk logo voor alle Europese landen zorgt bovendien voor herkenbaarheid. “Het is een Europees beschermd, collectief merk. Nederland en Duitsland zijn de eerste landen waar ESF gevoerd wordt en we zijn in gesprek met een aantal andere Europese landen over aansluiting.”

Internationale standaard

Dupan heeft zitting in de Sustainable Eel Group (SEG) in Londen. Binnen de SEG werken internationale palingwetenschappers, ngo's en de sector samen aan een volledig traceerbaarheidssysteem. “Dat is een enorme klus, want je begint bij nul. Paling past niet in de certificeringsmethodiek van MSC en ASC. Een volledige bestandsopname, een van de eisen van beide programma's, is bij paling niet

‘Niets doen is geen optie’

mogelijk vanwege het verspreidingsgebied. Bovendien is de paling een katadrome soort: deze vis leeft zowel in zout als in zoet water. Daarnaast is paling pan-mictisch: palingen uit het hele Europese leefgebied paren met elkaar. Kort uitgelegd: een paling die in Nederland zwemt heeft geen Nederlandse ouders. Voor een dergelijke speciale vis moeten we een heel specifieke duurzaamheidsstandaard ontwikkelen. Daar zijn we een aantal jaren mee bezig. Op dit moment checkt een onafhankelijke auditor de methodiek van de standaard.” De gebrekkige wetenschappelijke kennis over de levenscyclus van de paling vormt nog een uitdaging. “Het is in alle opzichten een

geheimzinnig en fascinerend dier.”

“Om de hiaten in de kennis over de paling op te vullen, heeft Dupan samen met de Universiteit van Wageningen het Eel Research Innovation Centre (EELRIC) opgericht”, vertelt Alex Koelewijn, “een platform voor gezamenlijke internationale kennis over paling. Daardoor groeit de belangstelling voor wetenschappelijk onderzoek naar de levenscyclus van de paling.”

Broedparen

“Vanuit het EELRIC wordt onder meer onderzoek gedaan naar de voortplanting van paling”, vertelt Norbert Jeronimus. “Palingen laten paaien lukt in op verschillende plekken in de wereld al in gevangenschap. Het voeren van de larven is echter nog een probleem. Het EELRIC is bedoeld om de internationale kennis samen te laten komen, om zo sneller resultaat te krijgen. Er is in Wageningen in korte tijd flinke vooruitgang geboekt: het is gelukt larven te verkrijgen en deze zes dagen in leven te houden. Dat dit al na een half jaar onderzoek is gelukt, geeft hoop op een snelle vooruitgang. Het onderzoek zit nu in de eindfase van het herschrijven van het protocol: het verkrijgen van optimale broedparen, om te zorgen voor nakomelingen van hoge kwaliteit.” Er zijn inmiddels ook gesprekken geweest met wetenschappers uit Japan. Jeronimus: “In Japan zijn ze veel verder met de kennis over het reproductieproces dan hier. Daar gaat het echter om een andere palingsoort.” Dupan heeft bijgedragen aan de uitwisseling

van kennis tussen de Japanse en Nederlandse wetenschappers, vervolgt Jeronimus.

“De internationale wetenschappelijke wereld heeft dit onderwerp nu goed opgepakt. Reproductie kan een belangrijke factor worden in goed beheer en duurzaamheid.”

Milieuorganisaties

De problemen rond de paling zijn al een stuk minder geworden door het Nederlandse aalbeheerplan en de Europese aalverordening, aldus Koelewijn. “Daardoor is er steeds meer aandacht voor vismigratie en komen er steeds meer visladders en aaltrappen. Wij willen benutting binnen grenzen en traceerbaarheid. Met als basis de Brundtland definitie uit 1987: Duurzaam is benutting van de behoeften van de huidige generatie zonder de behoefte van toekomstige generaties aan te tasten. Dat is eigenlijk het verhaal. Als je zo de aalstand benut, heb je consumptie én toekomst.” Overheidsbeleid heeft de afgelopen jaren geleid tot een stijgende lijn in de palingstand. Het is een lichte stijging, maar die geeft hoop voor de toekomst, aldus Jeronimus. “Als we die lijn kunnen vasthouden zijn we op de goede weg.”

Tot teleurstelling van de beide bestuursleden is het, in tegenstelling tot het buitenland, in Nederland nog steeds niet gelukt om met een aantal natuurbeschermingsorganisaties in gesprek te komen. Jeronimus: “De Nederlandse ngo’s stellen: helemaal stoppen met vissen op en eten van paling. Wij zien hun insteek als een

misvatting. De levenscyclus van de paling is verstoord. Tot het moment dat paling zelfstandig de wateren in en uit kan zwemmen is menselijke hulp en daarmee de hulp van de sector noodzakelijk. Met het niet helpen van de paling en stoppen met beheerste visserij, wat de Nederlandse ngo’s willen, vergroot je het probleem alleen. Nu wordt vaak alleen naar de vangst gekeken, maar dat zegt op zich niet zo veel. Vangsten variëren, mede door weersinvloeden, van jaar tot jaar en hangen erg af van natuurlijke omstandigheden. Tenslotte is de wetenschappelijke kennis over de paling nog steeds te gering.”

Wake-up call

Alex Koelewijn: “Wij zeggen: niets doen is geen optie. Je moet juist wel paling blijven vangen en eten, maar binnen grenzen. Dat maakt vooral ook wetenschappelijk onderzoek financieerbaar.” De ngo’s hebben wel gezorgd voor een wake-up call, aldus Koelewijn. “De sector is aan het werk gegaan. Daardoor is er nu zoveel gebeurd op wetenschappelijk gebied en werken we aan traceerbaarheid en een keurmerk. Er wordt minder op paling gevestigd, mede door de jaarlijkse sluitingsperiode van drie maanden, van september tot en met november. In die periode mogen de beroepsvissers geen paling vangen. Die tijd gebruiken ze onder meer voor Paling over de Dijk. Daarbij zien we een beter beeld door gegevens die daarmee verzameld worden. En dit jaar zien we weer veel meer grote palingen. Beschermende maatregelen helpen. Dat beleid moeten we voortzetten, en het EFS speelt daar een centrale rol in.”

Zichtbaarheid

Duurzaam palingbeheer is mogelijk, maar iedereen in de sector moet meedoen, aldus Jeronimus. “Paling die bijdraagt aan het ESF en volledig traceerbaar is, moet voor de consument herkenbaar zijn op de plaats van verkoop. Een paar palingbedrijven doen niet mee; ze betalen niet mee, maar profiteren wel van de vooruitgang die we boeken. Deze bedrijven roepen we op om zich aan te sluiten. Voor de detailhandel en horeca is er gratis een afnemerslicentie verkrijgbaar. Daarmee laat de verkoper zien dat de paling afkomstig is uit een legale bron en bijdraagt aan het ESF. Een consument kan dan een bewuste keuze maken. Bovendien maakt deze herkenbaarheid het voor verkopers van niet-traceerbare producten moeilijker hun waar te slijten. Daarmee ban je stroperij uit en waarborg je de toekomst van de paling. Dus, palingverkopers: ESF, gewoon doen!” ●

